

Centrumgebieden

De gemeente Lochem bestaat uit 11 kernen waarvan de meeste een echt centrumgebied kennen. Hier zien we diverse lichtbronnen, zoals openbare verlichting (lantaarnpalen), licht vanuit de winkels (etalages), reclameverlichting, feestverlichting en/of aangelichte gevels. Al deze lichtbronnen samen bepalen uiteindelijk het licht buiten op straat/in de openbare ruimte.

Afwijkende lantaarnpalen

In veel gebieden in onze gemeente proberen we de mast (van de lantaarnpalen) zoveel mogelijk hetzelfde te houden qua kleur en vorm. Het is functionele verlichting. In de centrumgebieden hebben we meer decoratieve masten. Zo is het herkenbaar als centrumgebied.

Foto: Markt in Lochem, klassieke lantaarns op gietijzeren masten. Zo is het herkenbaar als centrum.

Foto: Centrum in Harfsen waar spotjes het centrum verlichten.

Verlichte reclame

In centrumgebieden is veel reclame omdat de ondernemers graag willen laten zien wat ze verkopen. Vaak is er in de nacht echter ook nog zoveel licht. Doordat het licht vanuit de etalages bijvoorbeeld zo fel is, moet de verlichting op straat (de openbare verlichting) ook feller branden omdat er anders een soort donker gat op straat ontstaat. Op onderstaande foto is dat ook zichtbaar. De weg lijkt heel donker doordat het licht van de etalages zo fel is.

Foto: Centrum in Laren, verlichte etalage waardoor de openbare verlichting wegvalt en het donker op straat lijkt.

Licht en camera's

Vaak horen we dat verlichting nodig is in verband met inbraakpreventie. Verlichting is dan echter alleen zinvol als er mensen zijn die kunnen reageren. Inbrekers kunnen zelfs voordeel hebben van licht. In sommige situaties is een alarminstallatie of een sensor lamp (die aanspringt als er iemand aankomt) effectiever. De camera moet geschikt zijn voor wat er geregistreerd moet worden (bijvoorbeeld gezichten of kentekens e.d.).

Kleur- en gezichtsherkenning

Sociale veiligheid speelt in onze centrumgebieden een belangrijke rol. Daarom is het belangrijk dat er een juiste kleurweergave is. Bij bepaalde kleuren verlichting is de kleur blauw niet als blauw te zien maar bijvoorbeeld als rood. Dan wordt er dus een verkeerde omschrijving gegeven met alle mogelijke gevolgen van dien.

Feestverlichting

Aan het einde van het jaar, tijdens de donkere maanden is sfeer in het centrum nog belangrijker. Daar kan verlichting een rol inspelen. Tijdens deze periode wordt er, op toegestane locaties, feestverlichting opgehangen. De winkeliers verzorgen dit in overleg met de gemeente.

Beleid

In centrumgebieden plaatsen we een andere vorm of kleur mast om zo een onderscheid te maken tussen centrum en overige gebieden. De verlichting wordt in de avond gedimd (minder fel branden). De verdeling van het licht is zo goed mogelijk waarbij de bestaande mastafstand bepalend is. Er wordt goed gekeken naar het effect van de straatverlichting op de sfeer in het centrum.

Op de parkeerterreinen in het centrum is het licht in de avond gedimd (zodra dit technisch mogelijk is) en waar mogelijk gaat het in de nacht uit.

Foto: Julianaweg in Lochem. Het licht kan wellicht uit maar zeker minder fel branden in de late avond en nacht.

De kleur van de verlichting is een kleur waarbij een juiste kleurweergave en gezichtsherkenning mogelijk is. Vaak is dit wit licht.

Reclame is in het centrumgebied toegestaan op de daarvoor aangewezen locaties. Het moet wel voldoen aan de voorwaarden uit de Welstandsnota. Reclame mag alleen op/aan het perceel van het bedrijf of waar de activiteit plaatsvindt.

Verlichte reclameborden aan de lantaarnpalen zijn niet toegestaan.

Knipperende lichtreclames en leddisplays zijn in principe nergens toegestaan. In ieder geval mag er geen hinder ontstaan aan de fysieke leefomgeving en mag de verkeersveiligheid niet in gevaar komen. Ook moet het in ieder geval in de avond gedimd worden en in de nacht uit zijn. Ook qua kleuren kan de gemeente eisen stellen.

Leidraad is de richtlijn van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV) ter voorkoming van Lichthinder, de handreiking van Rijkswaterstaat en de CROW-publicatie 'Reclame langs wegen'. Nieuwe toekomstige richtlijnen, die relevant zijn voor

leddisplays, zullen dan ook meegenomen worden. Wellicht dat door toekomstige ontwikkelingen het standpunt ten aanzien van leddisplays verandert.

Foto: leddisplay elders in het land. Deze zijn in de gemeente Lochem in principe niet toegestaan.

De gemeente gaat in gesprek met de ondernemers in het centrumgebied over duurzaamheid, energiebesparing, sfeer en leefbaarheid. Zo kan de verlichting op elkaar afgestemd worden en komen we tot een prettige, duurzame en sfeervol centrumgebied. Denk daarbij aan:

- Verlichting te dimmen of uit te doen in de late avond en nacht;
- Het licht goed te richten;
- Sensoren (detectie) inzetten;
- Energiezuinige verlichting toe te passen;
- Zo laag mogelijk lampvermogen toepassen.

Foto: Centrum in Gorssel. Etalageverlichting is fel en schijnt op de weg. Beter afstemming.

Beleidsuitgangspunten gemeente Lochem:

- Dimbare verlichting met goede kleurherkenning;
- Geen verlichte reclames aan de lantaarnpalen;
- In principe geen leddisplays of knipperende lichtreclames;
- Andere kleur of vorm mast in centrumgebieden;
- Zo goed mogelijke verdeling van het licht op de weg, waarbij bestaande afstand van de lantaarnpalen bepalend is;
- Met ondernemers in gesprek om te komen tot een goede afstemming;
- Op parkeerterrein wordt het licht gedimd en waar mogelijk in de nacht uitgezet.